

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

טלפון 03 684 8000
פקס 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

1 ביוני 2006

א.ג.נ.,

אנו מתכבדים להגיש בזאת את ידיעון מס' 225/2006 ובו מידע תמציתי על עדכונים וחידושים בחשבונאות ודיווח כספי, במסים ובייעוץ עסקי.

נשמח לעמוד לרשותכם במתן הבהרות והסברים נוספים.

בכבוד רב,

סומך חייקין

ידיעון זה נועד למסירת מידע בלבד ואין לראות בתוכנו מתן יעוץ או מתן חוות דעת.

225/06

תוכן העניינים

חשבונאות ודיווח כספי

א. המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

1 הצעה לתקן חשבונאות מספר 27 בדבר רכוש קבוע

ב. פרסומי רשות ניירות ערך

4 תיקונים לחוק ניירות ערך ותקנותיו

ג. חידושים בתקינה הבינלאומית

1. תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21 (IAS), השפעות השינויים
5 בשערי חליפין של מטבע חוץ
2. תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 7 (IFRS), מכשירים פיננסיים: גילוי
6 3. פרשנות בינלאומית מספר 7 (IFRIC), ביצוע הצגה מחדש ביישום
תקן חשבונאות בינלאומי מספר 29 (IAS 29), דיווח
6 בכלכלה היפראינפלציונית
4. פרשנות בינלאומית מספר 8 (IFRIC), התחולה של תקן
7 דיווח כספי בינלאומי מספר 2 (IFRS), בדבר תשלום מבוסס מניות
5. פרשנות בינלאומית מספר 9 (IFRIC), הערכה מחדש של
8 נגזרים משובצים

ד. חידושים בתקינה האמריקאית

1. תקן חשבונאות אמריקאי מספר 155 (FAS), הטיפול החשבונאי
9 במכשירים פיננסיים מורכבים מסויימים
2. תקן חשבונאות אמריקאי מספר 156 (FAS), טיפול חשבונאי
9 בשירות נכסים פיננסיים
- 9 3. מצג עמדה לעניין ישויות בעלות זכויות משתנות - FSP FIN 46(R)-6

מסים

א. חקיקה

11 קביעת יחידים שיראו אותם כתושבי ישראל

ב. פסיקה

- 12 .1. מס ערך מוסף - ניכוי מס תשומות ששימש לבניית מבני ציבור
14 .2. מס הכנסה - מחילת חובות
15 .3. מס הכנסה - איסור ניכוי הוצאות בגין לימודים לתואר

ג. חוזרים והוראות ביצוע

- 16 סעיף 66(ה) לפקודה - חישוב נפרד לבני זוג העובדים יחד

ד. מאמרים

- 17 "תכנוני מס אגרסיביים"

- 19 **ה. מיסוי בינלאומי**

ייעוץ עסקי

- 27 קרנות גידור - מעצבות מחדש את ההשקעות הגלובליות

חשבוונאות ודיווח כספי

א. המוסד הישראלי לתקינה בחשבוונאות

1. הצעה לתקן חשבוונאות מספר 27 בדבר רכוש קבוע

בחודש אפריל 2006 פורסמה הצעה לתקן חשבוונאות מספר 27 בדבר רכוש קבוע (להלן - "ההצעה"). ההצעה, המבוססת על תקן חשבוונאות בינלאומי מספר 16 בדבר רכוש קבוע, קובעת את הטיפול החשבונאי ברכוש קבוע. הסוגיות העיקריות העוסקות בטיפול החשבונאי ברכוש קבוע הן ההכרה בנכסים, קביעת ערכם בספרים, הוצאות הפחת והפסדים מירידת ערך שיוכרו בקשר אליהם.

התקן צפוי לחול לגבי דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007 או לאחר מכן.

להלן עיקרי העקרונות שנקבעו בהצעה לתקן:

הכרה

העלות של פריט רכוש קבוע תוכר כנכס אם ורק אם צפוי שהטבות כלכליות עתידיות הקשורות לפריט יזרמו אל הישות, וכן העלות של הפריט ניתנת למדידה באופן מהימן.

יתכנו מקרים בהם רכישת רכוש קבוע אינה מגדילה במישרין את ההטבות הכלכליות של פריט רכוש קבוע ספציפי קיים, אך יחד עם זאת, היות והרכישה נחוצה כדי שהישות תקבל הטבות כלכליות עתידיות מנכסים אחרים שלה, פריטי רכוש קבוע כאמור כשירים להכרה כנכסים.

חלקים של פריטי רכוש קבוע מסוימים יכולים לדרוש החלפה בפרקי זמן קבועים. יש להכיר בעלות של החלפת חלק מפריט כזה כחלק מהערך בספרים של פריט רכוש קבוע, כאשר העלות התהוותה (אם מתקיימים הקריטריונים להכרה) במקביל לגריעת החלקים המוחלפים בהתאם להצעה לתקן.

מדידה בעת ההכרה הראשונית

פריט רכוש קבוע, אשר כשיר להכרה כנכס, יימדד בעלותו. העלות כוללת את מחיר הרכישה, עלויות כלשהן שניתן לייחס במישרין¹ והאומדן הראשוני של עלויות הפירוק והפינוי של הפריט ושיקום האתר בו ממוקם הפריט.

עלות של פריט רכוש קבוע היא סכום שווה ערך למחיר במזומן במועד ההכרה. העלות של פריט רכוש קבוע הנרכש תמורת נכס לא כספי נמדדת בשווי ההוגן, אלא אם לעסקת ההחלפה אין מהות מסחרית או לא ניתן למדוד באופן מהימן את השווי ההוגן של הנכס שהתקבל ושל הנכס שנמסר. אם הנכס הנרכש לא נמדד בשווי ההוגן, עלותו נמדדת בהתאם לערך בספרים של הנכס שנמסר.

מדידה לאחר ההכרה הראשונית

לאחר ההכרה ישות תבחר בשיטת העלות או בשיטת ההערכה מחדש כמדיניותה החשבונאית ותיישם אותה מדיניות לגבי קבוצה של פריטי רכוש קבוע.

• שיטת העלות

לאחר ההכרה כנכס, פריט רכוש קבוע יוצג בעלות בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

¹ סעיף 17 להצעה כולל דוגמאות לעלויות שניתן לייחס במישרין.

• שיטת הערכה מחדש

לאחר ההכרה כנכס, פריט רכוש קבוע, שניתן למדוד את שווי ההוגן באופן מהימן, יוצג בסכום משוער, שהוא שווי ההוגן במועד ההערכה מחדש, בניכוי פחת שנצבר לאחר מכן, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו לאחר מכן. הערכות מחדש יבוצעו באופן סדיר מספיק, על מנת לוודא שהערך בספרים אינו שונה באופן מהותי מהערך שהיה נקבע לפי שווי הוגן בתאריך המאזן.

אם הערך בספרים של נכס עולה כתוצאה מהערכה מחדש, העלייה תיזקף ישירות להון העצמי, תחת הכותרת של קרן הערכה מחדש. עם זאת, העלייה תוכר ברווח או בהפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה כתוצאה מהערכה מחדש של אותו נכס, שהוכרה קודם לכן ברווח או בהפסד.

אם הערך בספרים של נכס יורד כתוצאה מהערכה מחדש, הירידה תוכר ברווח או בהפסד. עם זאת, הירידה תיזקף ישירות להון העצמי, תחת הכותרת קרן הערכה מחדש, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות כלשהי בקרן הערכה מחדש בגין אותו נכס.

גריעה

הערך בספרים של פריט רכוש קבוע ייגרע בעת מימוש או כאשר לא חזויות הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש או מהמימוש. הרווח או ההפסד הנובעים מגריעת פריט רכוש קבוע יכללו ברווח או בהפסד, במועד גריעתו. רווחים אלו לא יסווגו כמחזור הכנסות.

נושאים נוספים:

1. שיטת הרכיבים בהפחתת רכוש קבוע

יש להפחית בנפרד כל חלק של רכוש קבוע עם עלות שהיא משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט. הוצאות הפחת לכל תקופה יוכרו ברווח או בהפסד, אלא אם הן נכללות בערך בספרים של נכס אחר. סכום בר פחת של נכס יוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים. כמו כן, שיטת הפחת שנעשה בה שימוש תשקף את הדפוס שבו הישות חזויה לצרוך את ההטבות הכלכליות של הנכס.

2. סקירה תקופתית של אומדנים

ישות תסקור לפחות בכל סוף שנת כספים את האומדנים המפורטים להלן, כאשר שינוי בהם יטופל כשינוי באומדן חשבונאי:
א. האם הציפיות שונות מאומדנים קודמים באשר לערך השייר של הנכס.
ב. האם הציפיות שונות מאומדנים קודמים באשר לאורך החיים השימושיים של הנכס. וכן,
ג. האם חל שינוי משמעותי באשר לשיטת הפחת.

3. ירידת ערך

על מנת לקבוע האם נפגם ערכו של פריט רכוש קבוע, יש ליישם את תקן חשבונאות מספר 15 בדבר ירידת ערך נכסים. פיצוי מצדדים שלישיים בגין פריטי רכוש קבוע שערכם נפגם, שאבדו או שויתרו עליהם יכללו ברווח או בהפסד כאשר הישות זכאית לקבל את הפיצוי.

4. עלויות פירוק ופינוי

עלות פריט רכוש קבוע כוללת את האומדן הראשוני של עלויות פירוק ופינוי של הפריט ושיקום האתר בו ממוקם הפריט, אשר בגינם מתהווה לישות מחויבות כאשר הפריט נרכש או כתוצאה משימוש בפריט במשך תקופה מסוימת, שלא לצורך ייצור מלאי¹ במהלך אותה תקופה.

¹ ישות תיישם את ההצעה לתקן חשבונאות מספר 26 בדבר מלאי לעלויות של מחויבויות בגין פירוק ופינוי הפריט ושיקום האתר בו מוקם פריט, שמתהוות במהלך תקופה מסוימת כתוצאה משימוש בפריט כדי לייצר מלאי במהלך אותה תקופה.

הוראות מעבר

- התקן ייושם לראשונה בדרך של יישום למפרע, למעט שני חריגים:
- א. ישות אשר בחרה ביום 1 בינואר 2007 בשיטת הערכה מחדש כמדיניות חשבונאית שלה לגבי קבוצה של רכוש קבוע, ההפרש בין הערך בספרים המשוערך של הנכס ליום 1 בינואר 2007 לבין עלותו יהווה את קרן ההערכה מחדש באותו מועד.
- ב. ישות שלא כללה בעלות של פריט רכוש קבוע, בעת ההכרה הראשונית, את האומדן הראשוני של העלויות לפירוק ולפינוי של פריט ושיקום האתר בו מוקם הפריט¹, תידרש:
- (1) למדוד את ההתחייבות ליום 1 בינואר 2007 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - (2) לאמוד את הסכום שהיה נכלל בעלות הנכס הרלוונטי במועד בו ההתחייבות התהוותה לראשונה, על ידי היוון סכום ההתחייבות כאמור בסעיף (1) לעיל למועד בו ההתחייבות התהוותה לראשונה. היוון ההתחייבות יבוצע באמצעות האומדן הטוב ביותר של הישות לשיעור(י) ההיוון ההיסטורי(ים), המותאם(ים) לסיכון שהיה רלוונטי לאותה התחייבות במשך התקופה שחלפה; וכן,
 - (3) לחשב את הפחת הנצבר של הסכום המהוון ליום 1 בינואר 2007, על בסיס אורך החיים השימושיים של הנכס לאותו מועד.
 - (4) ההפרש בין הסכום שייזקף לנכס, בהתאם לסעיפים (2) ו-(3) לעיל, לבין סכום ההתחייבות, בהתאם לסעיף (1) לעיל, ייזקף לעודפים.

¹ דוגמה מספר 2 להצעה מתייחסת להוראות המעבר לגבי התחייבות לפירוק ולפינוי הפריט.

ב. פרסומי רשות ניירות ערך

תיקונים לחוק ניירות ערך ותקנותיו

לאחרונה פרסמה רשות ניירות ערך תיקונים לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993. להלן מספר תיקונים:

- **איחוד תאגיד בנקאי או מבטח**
בתחולת התקנות נוספה התייחסות לפיה תאגיד שאיחד או איחד באיחוד יחסי תאגיד בנקאי או מבטח יערוך את המידע המתייחס לתאגיד הבנקאי או המבטח בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו או בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1988, לפי העניין.

- **צירוף דוחות כספיים של חברה כלולה שהינה תאגיד חוץ**
בהתאם לתיקון אין צורך לצרף דוחות כספיים של חברה כלולה שהיא תאגיד שפרק ה'3 לחוק חלות עליו (ניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה בחו"ל).

- **סיווג התחייבויות**
בוטלה תקנה 26(ג) לפיה התחייבויות אשר בתאריך אישור הדוחות קרוב לוודאי כי לא יפרעו אלא יועברו להון העצמי יוצגו בסעיפים נפרדים לאחר ההתחייבויות לזמן ארוך. כיום יש ליישם את המבחנים שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 22 בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה, לסיווג כהתחייבות פיננסית או כהון עצמי.

- **התחייבויות צמיתות**
בוטלה תקנה 43 לגבי התחייבויות צמיתות. כיום יש ליישם את המבחנים שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 22 בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה, לסיווג כהתחייבות פיננסית או כהון עצמי.

- **רווח למניה**
נמחקה תקנה 46(ג) אשר דרשה מכל תאגיד מדווח להציג ריווח או הפסד למניה. חברות שמניותיהן הרגילות או מניותיהן הרגילות הפוטנציאליות רשומות, או מצויות בהליך רישום, למסחר בשווקים ציבוריים יישמו את תקן חשבונאות מספר 21 בדבר רווח למניה. לפיכך, חברות שאגרות החוב שלהן (ללא אופציית המרה) רשומות למסחר או מצויות בהליך רישום אינן נדרשות להציג רווח למניה, אולם אם הן בוחרות להציג רווח למניה, עליהן ליישם את התקן כאמור.

כמו כן, עיגנה הרשות במסגרת חוק ניירות ערך ותקנותיו את ההנחיות הבאות:

1. דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית;
2. גילוי מינימלי הנדרש בהערכות שווי וביחס אליהן וכללים בדבר צירופן לדיווחים לפי חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תיקונים נוספים ניתן לראות בנוסח המעודכן של חוק ניירות ערך ותקנותיו באתר רשות ניירות ערך.

ג. חידושים בתקינה בינלאומית

1. תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21 (IAS), השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ

בחודש דצמבר 2005, פורסם תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21 (להלן - "התיקון"), בדבר השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ. להלן עיקרי התיקון:

א. השקעה נטו בפעילות חוץ

בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21 נקבע כי פריט כספי של התאגיד שהינו יתרה לקבל מפעילות חוץ או יתרה לשלם לפעילות חוץ, ואשר אין כוונה לסלק ולא סביר שיסולק בעתיד הנראה לעין, מהווה למעשה חלק מההשקעה נטו של התאגיד באותה פעילות חוץ. בהתאם לכך, יש לזקוף את הפרשי השער בגין הפריט הכספי האמור לקרן הון בגין תרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ.

בהתאם לתיקון, התאגיד המחזיק ביתרה כספית כאמור מול פעילות החוץ אינו חייב להיות התאגיד המחזיק בפעילות החוץ, אלא יכול להיות גם חברה בת בקבוצה. לדוגמה, לתאגיד יש שתי חברות בנות, חברה א' וחברה ב'. חברה ב' הינה פעילות חוץ. חברה א' נתנה לחברה ב' הלוואה. ההלוואה כאמור תחשב לחלק מההשקעה נטו של התאגיד בחברה ב' אם פרעון ההלוואה אינו מתוכנן ולא סביר בעתיד הנראה לעין. הטיפול החשבונאי האמור יהיה נכון גם אם חברה א' הינה פעילות חוץ.

ב. הכרה בהפרשי שער

בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 21 נקבע כי פריט כספי המהווה חלק מההשקעה נטו בפעילות חוץ של תאגיד הנקוב במטבע הפונקציונלי של תאגיד מדווח, יוצר הפרשי שער בדוחות הכספיים פעילות החוץ. כמו כן, פריט כספי המהווה חלק מההשקעה נטו בפעילות חוץ של תאגיד הנקוב במטבע הפונקציונלי של פעילות החוץ, יוצר הפרשי שער בדוחות הכספיים של התאגיד המדווח. הפרשי השער מסווגים במסגרת ההון העצמי (קרן הון תרגום) בדוחות הכספיים המאוחדים או כחלק מחשבון ההשקעה במוחזקת.

בהתאם לתיקון, פריט כספי המהווה חלק מההשקעה נטו בפעילות חוץ של תאגיד הנקוב במטבע שונה מהמטבע הפונקציונלי של תאגיד מדווח או של פעילות חוץ, יוצר הפרשי שער בדוחות הכספיים של התאגיד המדווח ושל פעילות החוץ. גם הפרשי שער אלו יסווגו במסגרת ההון העצמי (קרן הון תרגום) בדוחות הכספיים המאוחדים או כחלק מחשבון ההשקעה במוחזקת (וזאת בניגוד לטיפול הקודם, אשר לפיו הפרשי השער לא סווגו למרכיבים שונים של ההון העצמי אלא נזקפו כרווח או הפסד).

המסקנה היא שהפרשי שער הנובעים מפריט כספי המהווה חלק מההשקעה נטו בפעילות חוץ של תאגיד יזקפו לקרן הון תרגום, ללא התחשבות במטבע הנקוב של הפריט הכספי או האם הפריט הכספי נובע מעסקה עם חברת האם או עם אחת מחברות הבנות.

בהתאם לתיקון, השינויים צפויים לחול לגבי דוחות כספיים המתייחסים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2006 או לאחריו. יישום מוקדם מומלץ.

2. תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 7 (IFRS), מכשירים פיננסיים: גילוי

לאחרונה פורסם תקן דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מספר 7 בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי (להלן - "התקן"). התקן מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 30 (IAS), בדבר גילויים בדוחות הכספיים של בנקים ומוסדות כספיים דומים וכן את דרישות הגילוי בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 32 (IAS), בדבר מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה (דרישות IAS 32 לעניין ההצגה לא השתנו). מטרת התקן הינה לספק מידע למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע לחשיפת החברה לסיכונים וכיצד סיכונים אלה מנוהלים. מידע כאמור יעזור למשתמש להעריך את המצב הכספי של החברה, את הביצועים הכספיים של החברה וכן את הסכום, העיתוי ואי הוודאות של תזרים המזומנים העתידי של החברה.

דרישות הגילוי בתקן נחלקות לגילויים הבאים:

- א. **חשיבות המכשירים הפיננסיים למצב הכספי של החברה ולביצועיה הכספיים** - התקן מוסיף דרישות גילוי לגבי יתרות מאזניות וחשיפתן לסיכונים, דוח רווח והפסד, הון וגילויים אחרים, בנוסף על דרישת הגילוי שנכללה קודם לכן בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 32 והועברה לתקן, לרוב, ללא שינוי.
- ב. **מידע איכותי וכמותי לגבי אופי והיקף הסיכונים הנובעים מהמכשירים הפיננסיים**
 - גילוי איכותי - מתאר את יעדי ההנהלה, מדיניות ותהליכים לניהול הסיכונים.
 - גילוי כמותי - גילוי מינימלי באשר לסיכון אשראי, סיכון נזילות וסיכון שוק ומידע לגבי מידת החשיפה של החברה לסיכון, בהתבסס על המידע הפנימי שמתקבל על ידי ההנהלה.

תחילה ותחולה

התקן יחול לגבי דוחות כספיים המתייחסים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007 או לאחריו. יישום מוקדם מומלץ. התקן ייושם על ידי כל החברות¹ לגבי כל סוגי המכשירים הפיננסיים, למעט מכשירים פיננסיים המפורטים בתקן.

3. פרשנות בינלאומית מספר 7 (IFRIC), ביצוע הצגה מחדש ביישום תקן חשבונאות בינלאומי מספר 29 (IAS 29), דיווח בכלכלה היפראינפלציונית

פרשנות בינלאומית מספר 7 (להלן - "הפרשנות") פורסמה בחודש נובמבר 2005 במטרה לספק הנחיות ליישום דרישות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 29 בתקופה חשבונאית בה הישות המדווחת מזהה שמטבע הפעילות שלה הינו מטבע של כלכלה היפראינפלציונית, כאשר לא היתה כלכלה היפר-אינפלציונית כאמור בתקופות קודמות, והישות מציגה מחדש את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 29.

בהתאם לפרשנות, בתקופת הדיווח במסגרתה מזהה הישות שמטבע הפעילות שלה הינו מטבע של כלכלה היפראינפלציונית, כאשר לא היתה כלכלה היפר-אינפלציונית כאמור בתקופות קודמות, הישות תיישם את דרישות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 29 כאילו מאז ומעולם המטבע היה של כלכלה היפר-אינפלציונית.

¹ התקן ייושם למעשה על ידי כל החברות, ללא קשר למידת השימוש שלהן במכשירים פיננסיים, אולם, היקף הגילוי הנדרש תלוי בהיקף השימוש של החברה במכשירים פיננסיים ובמידת החשיפה שלה לסיכון.

לפיכך, באשר לפריטים לא כספיים הנמדדים לפי עלות היסטורית, יתרת הפתיחה של המאזן המוקדם ביותר המוצג בדוחות הכספיים יוצג מחדש על מנת לשקף את השפעת האינפלציה מיום רכישת הנכסים/היווצרות ההתחייבויות עד לתאריך המאזן לתקופת הדיווח האחרונה. באשר לפריטים לא כספיים המוצגים במאזן הפתיחה בסכומים שנקבעו שלא במועד הרכישה/ההיווצרות המקורי (לדוגמא, נכס שהוכרה בגינו ירדת ערך), ההצגה מחדש תשקף את השפעת האינפלציה ממועד קביעת ערכם של פריטים אלה עד לתאריך המאזן לתקופת הדיווח האחרונה.

יש ליישם את הפרשנות לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 במרץ 2006 או לאחר מכן. ישום מוקדם מומלץ.

4. פרשנות בינלאומית מספר 8 (IFRIC), התחולה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2 (IFRS 2), בדבר תשלום מבוסס מניות.

פרשנות בינלאומית מספר 8 (להלן - "הפרשנות") פורסמה בחודש ינואר 2006 ומתייחסת לבחינה האם תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2 (להלן - "התקן") חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן החברה לא יכולה לזהות את הסחורות או השירותים שהתקבלו, בחלקם או במלואם בתמורה לתשלום המבוסס מניות. בנסיבות מסוימות, קיים קושי להראות שהחברה קיבלה סחורות או שירותים, לדוגמה במקרה בו חברה תורמת לצדקה באמצעות הנפקת מכשירים הוניים, ובתמורה היא אינה מקבלת סחורות או שירותים ניתנים לזיהוי, ולפיכך, התמורה שהתקבלה (אם בכלל) עשויה להיות נמוכה מהשווי ההוגן של התשלום מבוסס מניות במועד ההענקה.

החלטות

התקן חל על עסקאות בהן החברה לא יכולה לזהות את הסחורות או השירותים שהתקבלו בתמורה לתשלום מבוסס מניות.

בהיעדר סחורות או שירותים מזוהים, נסיבות אחרות עשויות להצביע על כך שהתקבלו סחורות או שירותים. בפרט, אם התמורה המזוהה שהתקבלה היא נמוכה מהשווי ההוגן של המכשירים הוניים שהוענקו או ההתחייבות שניטלה, הדבר עשוי להצביע על כך שתמורה אחרת (כלומר, סחורות או שירותים בלתי מזוהים) התקבלה (או תתקבל).

הפרשנות לא תיושם במצבים בהם אין ראיות או נסיבות המצביעות על כך שהחברה קיבלה, או תקבל בעתיד, הטבות כלשהן הנובעות מההסדר.

דרישות הכרה ומדידה

- סחורות ושירותים לא מזוהים יימדדו לפי ההפרש בין השווי ההוגן של תשלום המבוסס על מניות לבין השווי ההוגן של התמורה המזוהה שהתקבלה (או תתקבל). סכום זה יוכר במלואו על ידי החברה במועד ההענקה. תשלום מבוסס מניות שישולק במזומן יימדד מחדש בכל מועד דיווח עד לסילוק.
- סחורות ושירותים לא מזוהים יימדדו במועד ההענקה לפי השווי ההוגן באותו מועד, גם אם הסחורות או השירותים התקבלו מצדדים שאינם עובדים.

תחולה

הפרשנות חלה על אותן עסקאות אשר בתחולת התקן, המיושבות במזומן או במכשירים הוניים, ולכן אינה כוללת עסקאות אשר מחוץ לתחולתו, כגון צירופי עסקים. בהתאם לפרשנות, התקן חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות בהן התמורה המזוהה שהתקבלה נמוכה מהשווי ההוגן של מכשירים הוניים שהוענקו או התחייבויות שניטלו.

תחילה והוראות מעבר

הפרשנות תחול בתקופות דיווח שנתיות המתחילות לאחר 1 במאי 2006. אימוץ מוקדם מומלץ.

שינויים במדיניות חשבונאית יטופלו רטרואקטיבית בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 8, בדבר סוגי מדיניות חשבונאית, שינויים חשבונאים וטעויות, בכפוף להוראות המעבר של התקן.

5. פרשנות בינלאומית מספר 9 (IFRIC) הערכה מחדש של נגזרים משובצים

תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39, בדבר מכשירים פיננסיים - הכרה ומדידה (להלן - "התקן"), מספק הנחיות לגבי הטיפול החשבונאי בנגזרים המשובצים במכשירים מורכבים ודורש להפרידם מהחוזה המארח בתנאים מסוימים המפורטים בתקן. נגזר משובץ שהופרד ייחשב כנגזר ויימדד לפי שווי הוגן.

פרשנות בינלאומית מספר 9 (להלן - "הפרשנות") פורסמה בחודש מרס 2006, ודנה בסוגיות הבאות:

- באיזה מועד חברה נדרשת להעריך האם יש להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח? כמו כן, האם חברה נדרשת לבצע הערכה זו גם בתקופות עוקבות?
- האם חברה שמיישמת לראשונה תקינה בינלאומית תבצע הערכה זו בהתבסס על התנאים שהיו קיימים ביום שהחברה הפכה להיות צד לחוזה או בהתבסס על התנאים הקיימים במועד המעבר?

החלטה

- חברה נדרשת להעריך האם נדרש להפריד את הנגזר המשובץ מהחוזה המארח ולהציג אותו כמכשיר נגזר ביום שהחברה הופכת להיות צד לחוזה. בהתאם לפרשנות אין לבצע הערכה מחדש בתקופות עוקבות, אלא אם חל שינוי בתנאי החוזה אשר משנה באופן משמעותי את תזרימי המזומנים הנובע מהמכשיר המורכב כתוצאה משינוי החוזה.
- חברה שמיישמת לראשונה תקינה בינלאומית תעריך האם נדרש להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח ולהציגו כנגזר בהתאם לתנאים שהיו קיימים בתאריך המאוחר מבין:
 1. המועד שבו החברה הפכה להיות צד לחוזה,
 2. המועד שבו נדרש לבצע הערכה מחדש (בהתאם להחלטה הראשונה).

מועד תחילה והוראות מעבר

הפרשנות תחול בתקופות דיווח שנתיות המתחילות לאחר 1 ביוני 2006. אימוץ מוקדם מומלץ.

ד. חידושים בתקינה האמריקאית

1. תקן חשבונאות אמריקאי מספר 155 (FAS), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים מורכבים מסויימים

בחודש פברואר 2006 פורסם תקן חשבונאות אמריקאי 155 בדבר הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים מורכבים מסויימים. תקן זה מתקן את תקן חשבונאות אמריקאי מספר 133 בדבר הטיפול החשבונאי במכשירים נגזרים ופעולות גידור, ותקן חשבונאות אמריקאי מספר 140 בדבר הטיפול החשבונאי בהעברת נכסים פיננסיים, מתן שירותים הקשורים אליהם ופירעון התחייבויות. התקן מאפשר לישות למדוד מכשיר פיננסי מעורב כמכלול (מבטל את הדרישה להפרדה של נגזר משובץ מהחוזה המארח) במידה והישות מודדת את כל המכשיר הפיננסי המעורב (החוזה המארח והנגזר המשובץ) לפי שווי הוגן. כמו כן, התקן מבהיר אלו זכויות ועקרונות אינם כפופים לדרישות תקן חשבונאות אמריקאי מספר 133, וכן מבסס דרישות להערכת זכויות נכסים פיננסיים מאוגחים (securitized financial assets), לזיהוי זכויות נגזרים העומדים בפני עצמם או מכשירים פיננסיים מעורבים אשר כוללים נגזר משובץ שדורש הפרדה. התקן יחול לגבי מכשירים פיננסיים שנרכשים או מונפקים לאחר תחילת התקופה השנתית המתחילה לאחר 15 בספטמבר 2006.

2. תקן חשבונאות אמריקאי מספר 156 (FAS), טיפול חשבונאי בשירות נכסים פיננסיים

בחודש מרס 2006 פורסם תקן חשבונאות אמריקאי מספר 156 (FAS), בדבר טיפול חשבונאי בשירות נכסים פיננסיים (להלן - "התקן"). התקן מפרט את התנאים, אשר בהתקיימם, תכיר החברה בנכס או התחייבות שירות הנובעים ממחויבות חוזית לשרת נכסים. במועד ההכרה, כל נכסי והתחייבויות השירות המוכרים בנפרד יימדדו לפי שוויים הוגן, אם מעשי. בתקופות עוקבות, כל קבוצת נכסי והתחייבויות שירות המוכרים בנפרד יימדדו לפי עלות מופחתת של הזכויות על פני התקופה שבה חזויים הכנסה או הפסד נטו של השירות, או לחילופין, לפי שווי הוגן בכל תקופת דיווח, כאשר ההפרשים נזקפים לרווח והפסד. התקן יחול מתחילת התקופה השנתית המתחילה לאחר 15 בספטמבר 2005.

3. מצג עמדה לעניין ישויות בעלות זכויות משתנות FSP FIN 46(R)-6

בחודש אפריל 2006 פורסם מצג עמדה מספר 6 לעניין ישויות בעלות זכויות משתנות (להלן - "VIE"). מצג העמדה מתייחס לפרשנות אשר מספקת הנחיות לאיחוד חברות בהתבסס על החשיפה לסיכונים ותשואות ולא בהתבסס על זכויות המקנות שליטה. בהתאם למצג העמדה, חברות נדרשות לבסס את הערכותיהן האם חוזה או הסדר יוצרים שונות (Variability), על ניתוח המבנה של VIE פוטנציאלית. הניתוח המתואר יתבצע בשני שלבים, כאשר בשלב הראשון יש לנתח את הסיכונים הפוטנציאליים שה-VIE הפוטנציאלית חשופה אליהם (כגון סיכון אשראי, סיכון שערי ריבית, סיכון שינוי במטבע חוץ, סיכון מחיר וסיכון תפעולי) ובשלב השני יש לקבוע מהם הסיכונים שהחברה תכננה ליצור ולהעביר למחזיקי הזכויות בה, בהתבסס על המטרה או המטרות לשמן נוצרה החברה. הפרסום ייושם החל מתקופת הדיווח הראשונה המתחילה לאחר 15 ביוני 2006.

מיסים

א. חקיקה

קביעת יחידים שיראו אותם כתושבי ישראל

כללי

במסגרת הרפורמה במס (תיקון 132 לפקודה שנכנס לתוקף מיום 1 בינואר 2003) נקבע כי תושבי ישראל יהיו חייבים במס גם לגבי הכנסותיהם מחוץ לישראל, על בסיס פרסונאלי.

על מנת ליישם תיקון זה תוקנה הגדרת "תושב ישראל" בסעיף 1 לפקודה ונקבע, שיחיד ייחשב כתושב ישראל אם מרכז חייו בישראל. כמו כן נקבעו חזקות להיותו של היחיד בגדר תושב ישראל בהתאם למספר ימי שהותו בישראל.

בנוסף, הוסמך שר האוצר לקבוע תנאים פרטניים שלפיהם יחיד שאינו תושב ישראל ייחשב כתושב ישראל כאשר מדובר בעובד של אחד הארגונים הבאים: המדינה, רשות מקומית, הסוכנות היהודית, קק"ל, קרן היסוד, חברה ממשלתית, רשות ממלכתית ותאגיד סטטוטורי.

כן הוסמך שר האוצר לקבוע סוגי יחידים, תושבי ישראל, שלא ייחשבו כתושבי ישראל, לעניין פקודת מס הכנסה, על אף שהם עונים להגדרה זו, לאחרונה עשה השר שימוש בסמכויות שניתנו לו כאמור.

התקנות

תקנות מס הכנסה (קביעת יחידים שיראו אותם כתושבי ישראל וקביעת יחידים שלא יראו אותם כתושבי ישראל), התשס"ו-2006 (להלן – "התקנות"), שתחולתן מיום 1 בינואר 2006 קובעות כדלקמן:

יחידים שיראו אותם כתושבי ישראל

- התקנות קובעות שני מקרים בהם יראו כתושב ישראל יחיד שאינו תושב ישראל:
- (1) עובד מדינת ישראל שיחסי עובד מעביד בינו לבין מדינת ישראל החלו כאשר היה אותו יחיד תושב ישראל;
 - (2) עובד של הגופים האחרים שמפורטים לעיל (רשות מקומית, הסוכנות היהודית וכו'), שיחסי עובד מעביד ביניהם החלו כאשר היה היחיד תושב ישראל, וטרם חלפו חמש שנים מיום שהחל היחיד לעבוד אצל אותו מעביד מחוץ לישראל.

יחידים שיראו אותם כתושבי חוץ

בתקנות נקבעו מספר סוגי יחידים, שאינם עולים חדשים, שיראו אותם כתושבי חוץ אם היו תושבי חוץ בחמש שנות המס הקודמות לשנת המס ושלא הוכח אחרת לפקיד השומה:

- (1) נציג דיפלומטי או פקיד קונסולרי בשירות סדיר ובתפקיד רשמי של מדינה זרה וכן בן זוגו וילדיו של כל אחד מהם, המתגוררים עמו;
- (2) חייל בצבא מדינה זרה או בשירות האומות המאוחדות;
- (3) יחיד שהגיע לישראל לשם שירות בצבא הגנה לישראל - עד לסיום שירותו הצבאי, אם ביקש שלא להיחשב תושב ישראל;
- (4) סטודנט הלומד בהיקף של חצי תכנית לימודים לפחות - בשלוש השנים הראשונות לשהייתו, בישראל, אם ביקש שלא להיחשב תושב ישראל;
- (5) מורה, מרצה או איש מחקר השוהה בישראל במוסד להשכלה גבוהה או במוסד הוראה אחר ומשמש בתפקיד בעבור אותו מוסד - בשלוש השנים הראשונות לשהייתו בישראל;
- (6) איש דת הממלא תפקיד דתי במוסד דת בישראל על פי הזמנת אותו מוסד - בשלוש השנים הראשונות לשהייתו בישראל;
- (7) חולה המאושפז בבית חולים או במוסד שיקומי שהגיע לישראל לצורך אשפוז או שחלה בעת שהותו בישראל;
- (8) עיתונאי חוץ וספורטאי חוץ - בחמש השנים הראשונות לשהותם בישראל.

ב. פסיקה

1. מס ערך מוסף - ניכוי מס תשומות ששימש לבניית מבני ציבור

(ע"א 9142/02, בבית המשפט העליון מיום 30 בינואר 2006)
המערער: מנהל מס ערך מוסף
המשיב: החברה לפיתוח כפר ורדים

העובדות

בפסק דין שניתן לאחרונה בבית המשפט העליון, בעניינה של החברה לפיתוח כפר ורדים בע"מ (להלן-"המשיבה") נקבע כי עוסק אשר בנה מבני ציבור אשר שימשו בעסקאות חייבות במע"מ, יהא ראוי לנכות מס תשומות בגין עלות בנייתם.

במקרה דנן, הוקצתה למשיבה, חברה שהוקמה במטרה להקים את הישוב "כפר ורדים", קרקע, על ידי מנהל מקרקעי ישראל וזאת עוד בטרם הקמת המועצה המקומית. המשיבה התחייבה מול מנהל מקרקעי ישראל, להקים על חשבונה מבנים ציבוריים ביישוב, כאשר המנהל מצידו התחייב להעמיד לרשות המשיבה שטחי קרקע.

מנהל מס ערך מוסף לא התיר למשיבה בניכוי את מס התשומות בגין בניית מבני הציבור וזאת בטענה שהדבר אינו מהווה "עסקה" לצורך חוק מס ערך מוסף, שכן מקבל השירות במקרה זה הינו המועצה המקומית.

בית המשפט העליון דחה את עמדת מנהל מס ערך מוסף והתיר למשיבה לנכות את מס התשומות, בגין בניית המבנים הציבוריים.

הערעור נדחה.

המשיבה היא חברה פרטית שנוסדה במטרה להקים את הישוב כפר ורדים. היא כרתה הסכם עם מינהל מקרקעי ישראל לבנות מבני ציבור. מבנים אלה מועברים בסופו של דבר לידי מועצה מקומית, שתקום בהמשך, על-מנת שתעמיד אותם לרשות התושבים, בלא שהמועצה תישא בעלותם.

עם הקמתה ב 1993 כרתה המועצה הסכמי חכירה ופיתוח נוספים עם מינהל מקרקעי ישראל, בהם התחייבה, בין השאר, להקים גם מבני ציבור שונים. במקביל, נחתמו בין המשיבה, המועצה והמשתכנים, הסכמי הקצאה ותשתית בהם התחייבה המשיבה לבצע את עבודות הפיתוח והתשתית ביישוב (ובכללם: סלילת כבישים ודרכים והקמת מערכת אספקת מים, מערכת ביוב, רשת חשמל, רשת טלפונים ואנטנה מרכזית לרדיו ולטלוויזיה), והמשתכנים התחייבו לשלם לה את התמורה שנקבעה בהסכם בצירוף מע"מ כדן.

תשלומי המע"מ הקבועים בהסכמי ההקצאה והתשתית הועברו על ידי המשיבה לאוצר המדינה בניכוי המס ששילמה על התשומות להן נדרשה לשם ביצוע התחייבויותיה לפי הסכם ההרשאה, הן עבודות הפיתוח והן בניית המבנים הציבוריים.

המערער הוציא למשיבה שומת תשומות ובה אסר את ניכוי מס התשומות בגין הקמת מבני הציבור. בית המשפט המחוזי בחיפה קיבל את ערעורה של המשיבה על השומה והתיר בניכוי את התשומות, בקובעו כי בניית מבני הציבור היא עסקה של מתן שירות בתמורה, ממנה ניתן לנכות מס תשומות. על כך הערעור המדינה.

סלע המחלוקת

הנושא שבמחלוקת במקרה דנן הינה השאלה האם בניית מבני הציבור היא בבחינת "עסקה" החייבת במס, בגינה ניתן לנכות את מס התשומות. לשם הכרעה בשאלה זו יש לבחון שתיים: ראשית, האם בניית המבנים הציבוריים נעשתה "במהלך עסקיה" של המשיבה? שנית, האם מדובר כאן במתן "שירות" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף?

דין

ככלל, הרשות העירונית היא המופקדת על בניית מבני ציבור ותשתיות עירוניות, על תחזוקתם ועל העמדתם לאחר מכן לטובת הציבור כולו. הרשויות המקומיות עושות שימוש בסמכותן להתקין חוקי עזר על-מנת להורות על תשלום אגרות, היטלים או דמי השתתפות, שימשו למימון פעילות זו, בהתאם לדברי חקיקה שונים.

המקרה שבפנינו שונה וחריג. כאן, לא היתה זו המועצה שנשאה בתפקיד של בניית מבני הציבור, אלא המשיבה, וזאת בהתאם להסכם ההרשאה שנכרת בין המשיבה למנהל עוד בשנת 1979. השלמת הבנייה של מבני הציבור היתה בבחינת תנאי בלעדיו אין לבניית בנייני המגורים. במילים אחרות, המשיבה נדרשה להשלים את מבני הציבור כחלק מעסקיה החייבים במס. לכן, יש לראות את ההוצאות שהוציאה לצורך בנייתם, לרבות מס התשומות, כהוצאות שהוציאה לצרכי עסקיה.

ויודגש: כל זאת, בנסיבות החריגות בהן המשיבה נטלה על עצמה את ההתחייבות לבנות את מבני הציבור בטרם הוקמה המועצה המקומית. זו האחרונה הוקמה בשנת 1993 - שנים רבות לאחר הסכם ההרשאה, אך עובר לשנות המס שבמחלוקת.

באשר לשאלה השניה, האם המשיבה העניקה למועצה המקומית "שירות", זו תיבחן על פי ההיגיון הכלכלי של העסקה. זאת, בשל המצב העובדתי החריג והמוקשה שלפנינו, שהחוק אינו מתמודד איתו, אין לו תקדים בהלכה הפסוקה, ואף התשתית העובדתית של העסקה אינה נהירה לגמרי.

בשנות המס שבמחלוקת כבר היתה המועצה קיימת. הבנייה שביצעה המשיבה בשנים אלה (1995-1998) נעשתה על מקרקעין שהועברו לידי המועצה המקומית, לאחר שזו נטלה על עצמה את ההתחייבות לבנות את המבנים. אשר על כן, מקובלת עמדת המערער, לפיה בניית המבנים הציבוריים לאחר כניסתם לתוקף של הסכמי החכירה והפיתוח בין המועצה למנהל, היתה בבחינת שירות למועצה המקומית, שלרשותה הועמד השטח ושמוחבתה היה לבנות את המבנים.

עם זאת, לא מקובלת עמדת המערער בכל הנוגע לשאלת התמורה שקיבלה המשיבה בגין הבנייה שביצעה. ההסכם בו התחייבה המשיבה לבנות את מבני הציבור נכרת שנים רבות לפני הקמתה של המועצה המקומית. משנת 1979 ועד לשנות המס שבמחלוקת לא נטלה המשיבה מחויבויות נוספות ולא חתמה על הסכמים אחרים בכל הנוגע לבניית מבני הציבור. בניית המבנים היתה בבחינת קיום חלקה בהסכם ההרשאה. על כן, המועצה לא היתה צד ישיר לעסקה עם המשיבה, לא קיימה עמה כל משא ומתן באשר לעבודות הבנייה הציבורית, לא הסכימה עמה על אופי התשלום בעבורן, המשיבה לא חויבה באגרות ובהיטלים, לא הופטרה מתשלום חוב כלשהו, ולא קיבלה מן המועצה כל תמורה בגין בניית מבני הציבור.

המשיבה בנתה את מבני הציבור כחלק מהעסקה הכוללת בינה למשתכנים ובינה למינהל - עסקה שתכליתה, מבחינתה, אינה אלא השאת רווח, והגורם שהיה בבחינת "מקבל השירות", הוא המועצה המקומית. בנסיבות אלה, ההיגיון מורה, כי עמלה של המשיבה היה מלווה בשכר, גם אם הוא לא שולם על-ידי "מקבל השירות" במישרין.

בהיעדר תשתית ראייתית מוצקה יותר, אין מקום להתערב במסקנת בית המשפט קמא לפיה עסקין ב"מיזם משותף", בו חובר גורם עסקי - המשיבה - לרשות מינהלית ולאנשים פרטיים, על מנת לקיים את התכלית של הקמת היישוב, ולהעביר את פירות עמלה לידי המועצה המקומית. תכלית זו מהווה, בעבור המשיבה, פרויקט עסקי, ואילו בעבור המנהל והמועצה נושאת תכלית זו גם משמעות ציבורית. את החובה הטיל המנהל על המשיבה; את הזכות ליהנות מפירות עמלה העניק למועצה המקומית; ואילו את התמורה הותיר למשיבה לגבות מאחרים. ואכן, בתמורה, גבתה המשיבה את הוצאותיה מהמשתכנים בצירוף הרווח הקבלני.

על פי עקרון ההקבלה, המעוגן בסעיף 41 לחוק מע"מ, ניתן לנכות מס תשומות רק אם התשומות מיועדות לשימוש, ושימוש בפועל, בעסקה החייבת במע"מ. בעניין זה נפסק, כי ניתן לנכות את מס התשומות גם כאשר קשה לייחס את התשומות לעסקה ספציפית אך הן משמשות את העסק בכללותו. בענייננו, קיימת הצדקה לנכות את מס התשומות גם בהינתן הקושי לייחס את התשומות למרכיב ספציפי בעסקה. מבני הציבור נועדו לקדם את צרכי העסקה ולשמש לשיווקה. בניית המבנים הללו נועדה לשמש את העסקה החייבת במס, ועל כן ניתן לייחס את התמורות שניתנו בגין העסקה כולה גם למרכיב זה שבעסקה הכוללת.

נפסק

הערעור נדחה.

2. מס הכנסה - מחילת חובות

(עמ"ה 535/03 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 6 למרץ 2006)
המערערת: חברת רהיטי עטרת הזהב בע"מ
המשיב: פקיד שומה אשקלון

העובדות

בפסק דין שניתן לאחרונה בבית המשפט המחוזי, נקבע כי "מחילה" משמעותה "וויתור" או "השמטת חוב", ולכן חוב ש"נמחל" איננו "חוב שלא שולם".

פקיד השומה טען כי יש לראות בחוב החברה משום חוב שנמחל, ולכן, הכנסה בידי החברה לה נמחל החוב.

טענה כאמור העלה פקיד השומה משום שראה ב"התנהגות" החברה הלווה כמי שמחלו לו על החוב.

בית המשפט קבע כי מחילה על פי התנהגות הלווה משמעה מכלול נסיבות עובדתיות, מסחריות וכלכליות המעלות את התנהגות הלווה-הנישום כלפי החוב כאילו מדובר בחוב שנמחל לו. במקרה הנדון לא הוכח כי "התנהגות הנישום" לעניין חובות אלה, עד למועד הוצאת השומה, היתה "כאילו נמחלו". לפיכך, קבע בית המשפט כי אין לחייב את החברה בהכנסה בגין מחילת חוב.

הערעור התקבל.

המערערת הינה חברה העוסקת ביבוא ושיווק רהיטים, ובערעור זה מערערת היא כנגד השומות שהוצאו לה ע"י המשיב לשלוש שנות המס 1998-2000. בבדיקת ספרי המערערת לתקופה זו, נמצא כי קיימות יתרות זכות גבוהות בכרטיסי הספקים מהארץ ומחו"ל על פני תקופה ארוכה מאד. המדובר בספקי סחורה אשר סיפקו סחורה למערערת לפני זמן רב והמערערת שילמה את תמורתה אך למרות זאת, קיזזה את סכומי ההכנסות מקנייתיה.

המשיב ראה ביתרות אלה "מחילת חוב" כמקור להכנסה על פי סעיף 3(ב)(1) לפקודה. לפיכך הוסיף המשיב יתרות אלה להכנסות המערערת לשומתו לשנים אלו.

המערערת לא הציגה בפני המשיב כל ראיה ממשית שיש בה כדי לסתור את הטענה כי המדובר בחובות מחולים.

סלע המחלוקת

הנושא שבמחלוקת במקרה דנן הינו השאלה אם פיגור בתשלום הנמשך מספר שנים והתנהגות המערערת לעניין הפיגור בתשלום, די בו כשלעצמו ללמד על "מחילת החוב" מצד הנושה כמשמעותה בסעיף 3(ב)(5) לפקודה.

דין

המערערת הציגה למשיב התכתבויות עם הספקים, והבהירה לא אחת את העובדה כי החוב קיים והספקים מעולם לא מחלו עליו למערערת.

מבחינת עיתוי מחילת החוב, החשבונאות קובעת כי חוב אבוד יוכר רק לאחר שמוצו כל הליכי הגביה האפשריים, כך עפ"י עקרון ההקבלה "מחילת חוב" לא מוכרת ביום רכישת הסחורה, אלא רק לאחר קביעת חוסר יכולת פרעון על ידי החברה.

המערערת אינה חולקת כי אכן כל חובותיה לספקי חו"ל בשלוש שנות המס הרלבנטיות, טרם שולמו על ידה, אולם, לטענת מנהלה, אף לא אחד מאותם ספקים מחל על חובו.

המערערת גם לא הציגה בפני ביהמ"ש מסמכים כלשהם שיעידו על עצם התנהלות הליכים משפטיים בינה לבין הספקים.

הביטוי "מחילת חוב" כשלעצמו, משקף פעולה משפטית אשר בה "מוחל" הנושה ללווה על חובו, באופן בו חיובו של הלווה לנושה בגין אותו החוב - פקע ונגוז. נושה שמחל על חובו, לא יכול לשוב ולהיפרע אותו החוב לאחר שמחלו. ה"מחילה" היא "וויתור" או "השמטת חוב", ולכן חוב ש"נמחל" איננו "חוב שלא שולם".

נושה שאינו נוקט פעולה לגביית חובו, אינו מוחל בכך על החוב ולכן לווה - אשר נושה לא נוקט בפעולות לגביית החוב - אינו הופך מעצם כך בלבד למי שנמחל חובו, שכן עדיין חב הוא לנושהו את חובו.

המערערת היא זו שהציגה את המסמכים בנדון על אף כי נטל ההוכחה הוא על המשיב במקרה דנן. גם אם נניח כי הנטל הוא על המערערת, אין משמעותו של נטל זה הוכחה פוזיטיבית כי הנושים לא מחלו על חובם.

נפסק

הערעור התקבל.

3. מס הכנסה - איסור ניכוי הוצאות בגין לימודים לתואר

(עמ"ה 1122/03 בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו מיום 9 במרץ 2006)
המערער: היכל יאיר
המשיב: פקיד שומה גוש דן

העובדות

המערער תבע בניכוי לצרכי מס סכומים ששולמו כשכר לימוד, עבור לימודי תואר שני במינהל עסקים שלמדה רעייתו, רואת חשבון בהכשרתה, ואשר מומנו על ידי מעבידה, בנק לאומי לישראל בע"מ.

שכר הלימוד שולם במלואו בידי הבנק, כאשר הסכומים ששולמו גולמו במלואם, דהיינו הבנק שילם גם את המס בגין זקיפת תשלומי שכר הלימוד, כחלק משכרה של הגב' היכל.

סלע המחלוקת

הנושא שבמחלוקת במקרה דנן הינו השאלה האם מותר לנכות את שכר הלימוד.

דין

בראיתם של דיני המס, לימודי תואר שני אינם שונים מלימודי תואר ראשון או שלישי. לימודי תואר שני מקנים ללומד, מלבד עצם התואר האקדמי, כלים אקדמיים, יכולות אישיות של ניתוח, לימוד, מחקר וכיוצא באלו כישורי חיים אשר קצרה היריעה מלתארם, החורגים מעל ומעבר למידע ולנושאים הנלמדים.

רכישת תואר אקדמי באשר הוא לא מהווה "שמירה על הקיים" אלא למצער השבחתו. לכל היותר, החלק המהווה התעדכנות ורענון המידע שכבר היה בידי הלומד, הוא משני ביחס לרכישת היתרון המתמיד, בעיקר האישי אך גם ההוני, לפי העניין.

השתלשלות החקיקה בנושא זה מצביעה על כך, שהמחוקק הסדיר רק לאחרונה את סוגיית ההקלות בדרך שבוארה וכי אין הפקודה מקפלת בחובה ולו בדרך של פרשנות "דינמית" את התרת תשלומי שכר לימוד כהוצאה, בין אם המדובר בתואר ראשון או אחר ובין אם מדובר בתואר המהווה לימודי רחב, כטענת המערער.

האופי הייחודי של לימודים אקדמיים, כמו גם התואר עצמו, שהם בעיקרם בבחינת נכסים אישיים, לא יכול שרכישתם תותר בניכוי שוטף בלא התערבות מפורשת של המחוקק באמצעות עידוד מפורש.

כאמור, גם אם חלק מלימודי תואר שני הם בבחינת "שמירה על הקיים", במובן זה שיש במידע הנלמד בהם משום עדכון בלבד לידע שכבר נרכש בעבר, הרי שרכיב זה לא ניתן לבודדו הן בשל אופי הלימוד האקדמי, שהוא שונה במהותו מהשתלמות גרידא ומעניק יכולות נוספות שמעבר למידע והן באשר ליכולת לכמת רכיב זה.

פסק-הדין בעניין בנק יהב מוקשה ואין ללכת אחריו. אין בו הבחנה בין יתרון המעביד ויתרון העובד. בכל מקרה, פסק-הדין האמור תלוי ועומד בפני בית המשפט העליון בערעור שהוגש על ידי המשיב. לעומת זאת, בית-המשפט מפנה לפסק-הדין בעניין אמיר מאיר.

הבנק לא דרש מהגב' היכל לצאת ללימודי התואר, ההחלטה לצאת ללימודים הייתה החלטה שלה. בית המשפט קבע כי הבנק ראה במימון לימודי התואר של אשת המערער כהטבה החייבת במס מעצם כך שגילם את הטבה זו (במובדל מבנק יהב דלעיל) אין המדובר אם כן ולו בשמירה על מקום העבודה.

נפסק

הערעור נדחה.

בפסק דין שניתן לאחרונה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, נקבע כי הוצאות שהוצאו ללימודי תואר שני אינן מותרות בניכוי לצורכי מס.

בית המשפט קובע כי רכישת תואר אקדמי הינה, ראשית לכל, רכישת נכס אישי. עוד קובע בית המשפט כי בחלק מן המקרים רכישת תואר אקדמי תהווה גם רכישת נכס הוני, קרי, "רכישת מקצוע", הוא העץ יוצר ההכנסה.

בית המשפט נוקט בגישה מצמצמת, לפיה לימודים לתואר שני אינם שונים מלימודים לתואר ראשון, בהקנותם ללומד, מעבר לתעודה עצמה, כלים אקדמיים, יכולות אישיות של ניתוח, לימוד, מחקר וכו'.

לגישת בית המשפט, רכישת תואר אקדמי, באשר הוא, אינה מהווה "שמירה על הקיים" אלא השבחתו, כמו כן, מציין בית המשפט כי בלימודי התואר, החלק המהווה עדכון ורענון מידע שכבר היה קיים בידי הלומד הוא משני ביחס לרכישת היתרון המתמיד.

הערעור נדחה.

ג. חוזרים והוראות ביצוע

סעיף 66(ה) לפקודה - חישוב נפרד לבני זוג העובדים יחד

סעיף 66(ה) לפקודת מס הכנסה קובע תקרת הכנסה המאפשרת לבני זוג העובדים יחד בעסק משותף ליהנות מחישוב מס נפרד על הכנסותיהם בגובה תקרת הכנסה (תקרה שעמדה בשנת המס 2005 על סך 25,008 ש"ח). על מנת ליהנות מחישוב מס נפרד על כל אחד מבני הזוג לעבוד 36 שעות בשבוע לפחות בתקופה של 10 חודשים לפחות בשנת המס, לא לקבל הכנסות אחרות כעצמאים או שכירים ולמסור הודעה על כך 30 יום מראש לפקיד השומה.

הסעיף שהוסף לפקודה בשנת 2000, קבע תיקרה בנוגע לסכום לדביו ניתן יהיה לבצע "חישוב מס נפרד", עם זאת, לא נקבעה תקרה כאמור, לגבי שנת המס 2006, ולכאורה ניתן כיום לדרוש חישוב מס נפרד ללא מגבלת התיקרה.

אולם, ראוי לציין כי רשות המיסים הודיעה לאחרונה על כוונתה לקבוע תיקרה כאמור גם לשנת המס 2006, ולהעמידה על סך של 30,000 ש"ח (לשנת 2006), וזאת רטרואקטיבית מיום 1.1.2006, אך כוונה זו עדיין מונחת על שולחן הכנסת במסגרת הצעת חוק ההסדרים לשנת 2006, וטרם עברה את אישור הכנסת.

ד. מאמרים

"תכנוני מס אגרסיביים"

בהלכה שנקבעה בבית המשפט העליון (בעניין חזון, ע"א 4639/91) קבע נשיא בית המשפט העליון, דאז, כבוד השופט מאיר שמגר, את הדברים הבאים:

"עצם העובדה כי צדדים בחרו במבנה משפטי דל מיסים אינה מצביעה כי המבנה "מלאכותי" או "בדוי". זכותם - ואף חובתם - של מומחים בענייני מיסים לתכנן עסקאות משפטיות כך שלא תהיינה עתירות מס. גבולות תכנון המס היא שאלה קלאסית ונצחית אשר נקבעת בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל עניין ועניין.

הכלל הגדול, לטעמי, כי פטור או הקלה שבדין אינם מאבדים כוחם ואינם מפסיקים תחולתם לגבי פלוני, בשל כך בלבד שהנוגע בדבר מבקש לחסות תחת כנפיהם, כדי לא לשלם מס. אדם רשאי לנצל לטובתו כל הוראה שבדין, הפוטרת ממס או מקילה בו, שהרי לשם כך היא נוצרה; והוא, כמובן, כל עוד אינו מנסה לעוות במעשיו את כוונת המחוקק או לעשות מעשה כלשהו שלא כדין כדי להיכנס לתחומי פטור או הקלה, שלא נועדו לו".

על רקע דברים אלו, ועל רקע רצונם של נישומים ומתכנני המס לנסות ולהפחית עד כמה שניתן את חיובי המס בא המחוקק והציב מגבלות לתכנון המס, אגב קביעה בדין שהוא תכנון מס "אגרסיבי", אשר יחשב לתכנון אסור. ונדגיש, תכנון מס "אגרסיבי" הנו תכנון שנעשה בהתבסס על הוראות הדין, משמע, הנו בגדר "הימנעות ממס" ולא בגדר "התחמקות ממס".

בהקשר זה בכוונת מס הכנסה לפרסם רשימה של תכנונים שיוגדרו כאגרסיביים, ונבהיר, רק תכנון מס שייכלל ברשימה ייחשב לתכנון אגרסיבי.

להלן נפרט את סוגי העסקאות העתידיים להיכנס ל"רשימה השחורה" כתכנוני מס אגרסיביים:

עסקאות בין צדדים קשורים אשר טבוע בהן ניצול הפחתות מס, כגון:

1. העברת דמי ניהול, דמי יעוץ וכדומה מצד אחד לצד אחר, מקום שם נדרשת הוצאה מחד המקטינה הכנסה ומאידך נרשמת כהכנסה המקטינה הפסד קיים.
2. קיזוז הפסד שנוצר בידי מוכר ממכירת נכס לצד קשור, לרבות מלאי עסקי, למעט אם נמכר לצד הקשור במכירה פטורה ממס.
3. מכירה של נכס (לרבות מקרקעין ומלאי עסקי), שמקורו בהעברה פטורה מצד קשור, אם במכירה של הנכס המועבר קוזז הפסד לצרכי מס של מקבל הנכס, מרווח שנבע ממכירת הנכס, או להיפך, אם נוצר הפסד ממכירת הנכס הנמכר, שקוזז כנגד רווח שנבע למקבל הנכס ממכירת נכס אחר.
4. מחילת חוב בין צדדים קשורים שאינה במישור האישי.
5. מכירת שטר הון שניתן בין צדדים קשורים תוך יצירת הפסד הון בזר קיזוז.
6. פעולה בין צדדים קשורים אשר נרשמה בשלה הוצאה לצרכי מס על ידי צד אחד, אך נרשמה כהכנסה פטורה או כהכנסה בשיעור מס נמוך אצל הצד השני, עסקה בינלאומית לפי סעיף 85א לפקודה.
7. סגירת יתרות חובה של צד קשור באמצעות הלואה Back-To-Back.

עסקאות שעניינן ברכישת חברה בהפסדים ובלבד שלחברה הנרכשת הפסדים לצרכי מס, שנצברו לפני יום רכישת מניותיה, לפי סעיף 28 לפקודה ו/או 29 לפקודה ו/או 92 לפקודה, כשלצד האמור שליטה בחברה ובמקביל חל שינוי מהותי בהיקף פעילות החברה הנרכשת או בהיקף נכסיה. יצוין, כי כל מקרה בו החברה המפסידה משנה את פעילותה, גם אם באופן מהותי, ומקזזת על ידי כך הפסדים - אינו חייב בדיווח אם אין שינוי בבעלי המניות.

פעילות באמצעות חברה במדינות המהוות במהותן "מקלט מס" - כך, בעל מניות, תושב ישראל, המחזיק במישרין או בעקיפין אחוז מסוים בחבר בני אדם במדינה ששיעור המס בה נמוך מ- 15% ואינה מדינת אמנה, יהיה חייב בדיווח על כל רכישה, הקמה, אחזקה של חברה זרה והעברת כספים במישרין או בעקיפין מהחברה הזרה אליו, למעט אם הוא מחזיק בחברה הזרה באמצעות חברה הנסחרת בבורסה. זאת, כיוון שהלך המחשבה במקרה כזה הוא שהכל גלוי והמידע בדבר ההשקעה בחברה במדינה שהיא מקלט מס חשוף לכל.

מקרה בו אמנת מס מנוצלת לרעה - במקרה בו מדובר באחזקה של תושב ישראל המחזיק לבדו או ביחד עם אחר, במישרין או בעקיפין, אחוז מסוים בחברה בני אדם תושב חוץ במדינת אמנה, שמרבית שווי שוק נכסיו הוא בגין נכסים בישראל, או שהשימוש במרבית מנכסים אלה נעשה בישראל, למעט החזקה בחברה הנסחרת בבורסה. במידה ושיעור ההחזקה גבוה מ- 50%, יידרש החבר לדווח גם על פעילותו.

תכנוני מס באמצעות חברות משפחתיות - חובת דיווח תהא בכל מקרה שבו קוזזו הפסדים של החברה המשפחתית, שמקורם בטרם תקופת ההטבה, כנגד הכנסותיו של הנישום המייצג, וכן במקרה בו הועברו הפסדים לנישום המייצג מהחברה המשפחתית, שמקורם בתשלומים ששולמו לנישום המייצג ונדרשו כהוצאה על ידי החברה המשפחתית, מעל סכום מסוים. אי הגדרה מדויקת של ניצול הטבת המס בחברה המשפחתית, לא תחייב דיווח לגבי כל תכנוני המס האפשריים שאינם באים לידי ביטוי בניצול הפסדים וקיצוצם.

תכנוני מס במקרקעין - מקום בו יש לדווח על התארגנות קבוצת רכישה - מקרה שבו בעל קרקע, קבלן ויזם, אשר ערכו ביניהם הסכם שיתוף להקמת פרויקט בניה, ובמקביל חתמו במישרין או בעקיפין על הסכמים נפרדים למכירת קרקע ולהזמנת שירותי בניה או כל הסכם אחר מול רוכשי דירות לכאורה, למעט עם בעל הקרקע, הקבלן או היזם דיווחו על הסכם השיתוף ומנהל מיסוי מקרקעין ראה בכך עסקה במקרקעין. אין ספק, כי בעצם הדיווח אין משום התמודדות עם הבעיות המשפטיות אשר מתעוררות בצירוף הסכמים מהסוג הזה.

ובהמשך לאמור לעיל, תכנוני מס שהן עסקאות קומבינציה מוסוות - כל מקרה בו אדם מתקשר בחוזה למתן שירותי בניה או למתן שירותי מימון עם בעל הקרקע, כשהתמורה עבור שירותי הבניה או שירותי המימון הניתנים על ידו, מחושבת כחלק מהתמורה ממכירת המקרקעין, למעט אם המתקשר במתן שירותי בניה או במתן שירותי מימון דיווח למנהל מיסוי מקרקעין על העסקה כעסקה במקרקעין.

ועוד בעניין מקרקעין, תכנוני מס בפעולות באיגוד - כל מקרה בו עושה פעולה באיגוד, כהגדרתה בחוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), תשכ"ג-1963, אשר בשנה שקדמה לפעולה היה איגוד מקרקעין. ואולם, הוראה זו אינה ברורה דיה, שכן כל הרעיון הינו להכניס ברשת הדיווח כל פעולה שאינה מוגדרת כפעולה באיגוד, כגון הקצאה שאינה מהווה אירוע לעניין חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), תשכ"ג-1963.

לעניין מע"מ, תכנוני מס במלכ"רים - כל מקרה שבו עסקה עולה על סכום מסוים ונעשית על ידי עוסק, אם מתקיימים בו במצטבר אלה: העוסק מוחזק על ידי מלכ"ר או מוסד כספי, בשיעור של 75% ומעלה, במישרין או בעקיפין וכן היקף העסקאות של העוסק המבוצעות על ידו עם אותו מלכ"ר או אותו מוסד כספי עולה על 75% מכלל עסקאותיו והעסקאות הינן של דמי שימוש בנכסי מקרקעין או בציוד אחר.

ה. מיסוי בינלאומי

לוקסמבורג-חברות אחזקה 1929

לאחרונה, התחילה הנציבות של האיחוד האירופאי את חקירתה הרשמית בנוגע למערכת הטבות המס המוענקות לחברות לוקסמבורגיות אשר חל עליהם החוק הלוקסמבורגי מיום 31 ביולי 1929 ("החוק"). חברות אשר החוק חל עליהן פטורות ממס הכנסה על כל הכנסתן הפאסיבית אך לא נהנות מרשת אמנות המס של לוקסמבורג צד להן.

החקירה התחילה למרות השינויים האחרונים, המפורטים להלן, של לוקסמבורג הכניסה במערכת הטבות המס הניתנות לחברות אשר הוקמו לפי החוק על מנת ליישר קו עם קוד ההתנהגות נגד תחרויות מס מזיקות באיחוד האירופאי ועקב ההמלצות של הנציבות של האיחוד האירופאי.

השינויים האחרונים שהוכנסו על ידי לוקסמבורג הינם:

- החל מ-1 ביולי 2005 חברות אשר חל עליהן החוק לא יהיו זכאיות להטבות המס כאמור לעיל ויהפכו לחברות לוקסמבורגיות חייבות במס במידה ולפחות 5% מהכנסות הדיבידנד שלהן מתקבלות מחברות מוחזקות שאינן תושבות האיחוד האירופאי ושיעור המס שחל על החברות המוחזקות במדינת תושבותן אינו דומה למס בשיעור של 11% החל בלוקסמבורג. התקיימותם של התנאים על פי "מבחן הדיבידנד" יבדקו מדי שנה על ידי מבקר חשבונות חיצוני.

- יש לציין כי, על פי התיקונים האחרונים, בבחינת הזכאות של החברות להטבות המס בהתאם ל-"מבחן הדיבידנד", כמתואר לעיל, הכנסות פאסיביות אחרות, לא יילקחו בחשבון.

- למרות האמור לעיל, במקרים מסוימים, הוראות התיקונים האחרונים עשויות לא לחול עד סוף שנת 2010.

חקירה זו עשויה להוביל להחלטה של הנציבות של האיחוד האירופאי כי מערכת ההטבות פוגעת בהוראות האמנה האירופאית, מה שעשוי לבטל רטרואקטיבית את הטבות המס אשר קיבלו הנישומים.

מלטה- ביטול שיטת הייחוס (Imputation) למיסוי חברות עד לשנת 2010

הנציבות של האיחוד האירופאי ביקשה כי מלטה תבטל את משטר המס שלה החל על חברות מלטזיות עם הכנסה ממקורות זרים ואת משטר המס החל על חברות המסחר הבינלאומיות עד סוף שנת 2010.

בשנת 1994, מלטה אימצה שני משטרי מס למיסוי עסקים בינלאומיים של קבוצות רב לאומיות המחליטות להקים במלטה חברות שניהלו פעילות בינלאומית, לרבות פעילויות מימון ופעילויות תוך קבוצתיות אחרות וחלוקת רווחיהן לקבוצות אלו.

תחת שני משטרי המס הללו, חברות מלטזיות אשר פועלות מחוץ למלטה זכאיות להחזרי מס חברות משמעותיים בחלוקת רווחיהן לבעלי מניות מחוץ למלטה. על כן, שיעור המס האפקטיבי החל תחת משטרי המס הללו הינו בשיעור של 4.2% לעומת מס בשיעור של 35%- מס חברות הרגיל המוטל במלטה.

בתגובה לחששות שהועלו על ידי הנציבות של האיחוד האירופאי, מלטה הציעה להפוך את משטרי המס שלה למשטר של החזרי מס עד לשנת 2012. עם זאת, הנציבות של האיחוד האירופאי לא הסתפקה בכך ודרשה ממלטה לנקוט בצעדים הבאים:

- לבטל את שני משטרי המס עד ליום 1 בינואר, 2007 ולחוקק משטר מס שאינו מפלה בין חברות שבעלי מניותיהן הינם זרים לבין חברות שבעלי מניותיהן הינם תושבי מלטה.
- לא לאפשר לחברות מסחר הבינלאומיות אשר הוקמו במלטה לאחר 31 בדצמבר 2006 לקבל את הטבות המס לפי משטרי המס הישנים ולא לאפשר לחברות המסחר הבינלאומיות הקיימות את הטבות מעבר לסוף שנת 2010.
- להגביל את חברות המסחר הבינלאומיות החדשות שיוקמו בין המועד בו מלטה תקבל את ההמלצות של הנציבות לבין 31 בדצמבר 2006 לממוצע השנתי של מספר חברות המסחר הבינלאומיות אשר הוקמו ב-5 השנים האחרונות.

הולנד - ניכוי הוצאות הקשורות לחברות מוחזקות שאינן תושבות האיחוד האירופאי

בית המשפט ההולנדי פרסם החלטה בנוגע לניכוי הוצאות בקשר לאחזקה בחברות שאינן תושבות האיחוד האירופאי/ האזור הכלכלי האירופאי.

עד לפס"ד BOSAL של בית הדין האירופאי לצדק בשנת 2004, לא ניתן היה לנכות, לצרכי מס בהולנד, הוצאות הקשורות לאחזקות בחברות זרות כאשר הוצאות הקשורות לאחזקות בחברות הולנדיות היו מותרות בניכוי. באותו פס"ד, נקבע כי החוק ההולנדי לפיו הוצאות הקשורות לחברות זרות אינן ניתנות לניכוי לצרכי מס, אינו מתיישב עם חופש ההתאגדות הקבוע באמנת האיחוד האירופאי, ככל שמדובר בחברות זרות שהינן תושבות האיחוד האירופאי.

באחרונה, בפס"ד שניתן על ידי בית המשפט העליון בהולנד, נדחתה הטענה בדבר האפשרות לניכוי הוצאות הקשורות לאחזקות רוב בחברות שאינן תושבות האיחוד האירופאי. למרות שבפס"ד לא דובר על אחזקות מיעוט בחברות תושבות מדינות שאינן חברות באיחוד האירופאי, ההערכה היא כי החלטה זו אינה מוסיפה לסיכונים לכך שהטענה תתקבל במקרה בו מדובר באחזקות מיעוט.

הולנד - הצעת חקיקה במיסוי חברות

משרד האוצר ההולנדי שיחרר שתי הודעות לעיתונות ההולנדית לפיהן הקבינט מתכוון לאמץ את הצעת החקיקה בנושא מיסוי חברות. הצעה זו צפויה להיות מוגשת לפרלמנט ההולנדי התחתון לפני הקיץ, לאחר שהיא תוגש למועצת המדינה על מנת שהיא תחווה את דעתה על ההצעה.

לאור הפרסומים האחרונים בעיתונות, הצעת החקיקה כוללת, בין היתר, את ההוראות הבאות:

- שיעור מס החברות יופחת ל-25%. רווחים עד לסכום של 20,000 יורו יתחייבו בשיעור מס חברות של 20%.
- שיעור ניכוי מס במקור על דיבידנדים יופחת ל-15%.

על פי מקורות אחרים, בנוסף להוראות שפורטו לעיל, הטבות נוספות לפיהן שיעור מס של 5% על ריבית ושיעור מס של 15% על תמלוגים יכללו בהצעת החקיקה.

ישראל - לטביה: אמנה חדשה למניעת מיסי כפל

ביום 20 בינואר 2006 נחתמה האמנה למניעת מיסי כפל בין לטביה לישראל. האמנה עם לטביה מצטרפת לרשימה של למעלה מ-40 מדינות שישראל חתומה עמן על אמנות למניעת כפל מס. האמנה שגובשה עם לטביה מבוססת על מודל ה-OECD בדומה למרבית אמנות המס של ישראל.

1 להלן עיקרי האמנה:

1.1 דיבידנדים: ניכוי מס במקור של 5%, 10% או 15% מתשלומי הדיבידנד; שיעור מופחת של 5% יחול במקרה של חלוקת דיבידנד לחברה (שאיננה שותפות) המחזיקה 10% לפחות מהונה של החברה המחלקת; עם זאת, בהתאם למקובל באמנות מס אחרות רשאית ישראל לנכות במקור 10% מתשלום הדיבידנד, במקרה של חלוקת דיבידנד על ידי מפעל מאושר בישראל, מרווחים שהיו פטורים או שחויבו בשיעור מס נמוך משיעור מס חברות רגיל בישראל, לאור חוק לעידוד השקעות הון, לחברה המחזיקה לפחות 10% מהונה של החברה המחלקת. השיעור של 15% יחול בכל מקרה האחר.

1.2 ריבית: ניכוי מס במקור של 5% או 10% מתשלומי הריבית. שיעור מופחת של 5% יחול במקרה של תשלום ריבית לבנקים. בכל שאר המקרים, לא יעלה שיעור הניכוי במקור על 10% מסכום הריבית.

1.3 תמלוגים: שיעור הניכוי במקור לא יעלה על 5%.

1.4 רווח הון: רווחי הון שהפיק תושב אחת המדינות ממכירת מקרקעין במדינה אחרת או ממכירת מניות או זכויות דומות שיותר מ-50% מערך נצמחים, במישרין או בעקיפין, מקרקעין הנמצאים במדינה האחרת, יהיו חייבים במס גם במדינת המקור בה נמצאים המקרקעין. בכל שאר המקרים רווח הון יתחייב רק במדינת התושבות של המוכר.

2 נציין כי האמנה שגובשה עם לטביה מבוססת בעיקרה על מודל ה-OECD בדומה למרבית מדינות המס של ישראל. יחד עם זאת, אמנה כוללות הוראה ייחודית, השונה ממודל ה-OECD, לפיה תשלומי הביטוח הסוציאלי (קצבאות) ששולמו לתושב מדינה אחת על ידי מדינה אחרת, יהיו חייבים במס רק במדינת המקור.

האמנה תכנס לתוקף עם סיום הליך אישורה על ידי שתי המדינות.

ישראל - לוקסמבורג: אמנה חדשה למניעת מיסי כפל

האמנה למניעת מיסי כפל בין ישראל ללוקסמבורג שנחתמה ביום 13 בדצמבר 2004, אושררה על יד הפרלמנט בלוקסמבורג ביום 15 במרץ 2006 (האמנה אושררה על ידי ישראל זה מכבר). האמנה תכנס לתוקף באופן רטרואקטיבי החל מיום 1 בינואר 2004 עם פרסום הצו על ידי שר האוצר המותנה בקבלת איגרת אישור ממת רשויות בלוקסמבורג.

1 להלן עיקרי האמנה:

1.1 דיבידנדים: ניכוי מס במקור של 5%, 10% או 15% מתשלומי הדיבידנד; שיעור מופחת של 5% יחול במקרה של חלוקת דיבידנד לחברה (שאיננה שותפות) המחזיקה 10% לפחות מהונה של החברה המחלקת;

עם זאת, בהתאם למקובל באמנות מס אחרות רשאית ישראל לנכות במקור 10% מתשלום הדיבידנד, במקרה של חלוקת דיבידנד על ידי מפעל מאושר בישראל, מרווחים שהיו פטורים או שחויבו בשיעור מס נמוך משיעור מס חברות רגיל בישראל, לאור חוק לעידוד השקעות הון, לחברה המחזיקה לפחות 10% מהונה של החברה המחלקת. השיעור של 15% יחול בכל מקרה האחר.

1.2 **ריבית:** ניכוי מס במקור של 5% או 10% מתשלומי הריבית. שיעור מופחת של 5% יחול על הריבית בגין הלוואה המשולמת לבנק. כמו כן, ריבית המשולמת לממשלת המדינה מתקשרת, לרשות מקומית שלה, לבנק המרכזי או לכל מוסד פיננסי אחר של אותה ממשלה כפי שיסכימו הרשויות המוסכמות של המדינות המתקשרות תהיה פטורה מניכוי מס במקור. הפטור כאמור חל גם על ריבית המשתלמת ביחס להלוואה שממשלת הדוכסות הגדולה של לוקסמבורג ערבה לה באמצעות הגוף הסטטוטורי "Office du Ducroire". בכל שאר המקרים, לא יעלה שיעור הניכוי במקור על 10% מסכום הריבית.

1.3 **תמלוגים:** שיעור הניכוי במקור לא יעלה על 5%. המונח תמלוגים כולל עסקאות של תוכנת מחשב.

1.4 **רווח הון:** רווחי הון שהפיק תושב אחת המדינות ממכירת מקרקעין במדינה אחרת או ממכירת מניות חברה אשר נכסיה כוללים במישרין או בעקיפין בעיקר ממקרקעין הנמצאים במדינה האחרת, יהיו חייבים במס גם במדינת המקור בה נמצאים המקרקעין. בכל שאר המקרים רווח הון יתחייב רק במדינת התושבות של המוכר.

2 נציין כי האמנה שגובשה עם לוקסמבורג מבוססת בעיקרה על מודל ה-OECD בדומה למרבית מדינות המס של ישראל. יחד עם זאת, האמנה כוללת מספר הוראות ייחודיות, השונות ממודל ה-OECD, כדלהלן:

2.1 תשלומי הביטוח הסוציאלי (קצבאות) ששולמו לתושב מדינה אחת על ידי מדינה אחרת, יהיו חייבים במס רק במדינת המקור.

2.2 האמנה לא תחול על חברות החזקה מסוג Luxembourg 1929 כמשמעותן בחוקים המיוחדים של לוקסמבורג, כיום החוק (loi) מ-31 ביולי 1929 והצו מיום 17 בדצמבר 1938.

ישראל - אוקראינה: אמנה חדשה למניעת מיסי כפל

האמנה למניעת מיסי כפל בין ישראל לאוקראינה שנחתמה ביום 26 בנובמבר 2003, אושררה על ידי הפרלמנט האוקראיני ביום 16 במרץ 2006 (האמנה אושררה על ידי ישראל זה מכבר). האמנה תכנס לתוקף עם פרסום הצו על ידי שר האוצר המותנה בקבלת איגרת אישרור מאת רשויות באוקראינה.

1 להלן עיקרי האמנה:

1.1 **דיבידנדים:** ניכוי מס במקור של 5%, 10% או 15% מתשלומי דיבידנד; שיעור מופחת של 5% יחול במקרה של חלוקת דיבידנד לחברה (שאיננה שותפות) המחזיקה 25% לפחות מהונה של החברה המחלקת; עם זאת, בהתאם למקובל באמנות מס אחרות רשאית ישראל לנכות במקור 10% מתשלום הדיבידנד, במקרה של חלוקת דיבידנד על ידי מפעל מאושר בישראל, מרווחים שהיו פטורים או שחויבו בשיעור מס נמוך משיעור מס חברות רגיל בישראל, לאור חוק לעידוד השקעות הון, לחברה המחזיקה לפחות 10% מהונה של החברה המחלקת. השיעור של 15% יחול בכל מקרה האחר.

1.2 ריבית: ניכוי מס במקור של 5% או 10% מתשלומי הריבית. שיעור מופחת של 5% יחול על הריבית בגין הלוואה המשולמת לבנק. כמו כן, ריבית המשולמת לממשלת המדינה מתקשרת, לרשות מקומית שלה, לבנק המרכזי או לכל מוסד פיננסי אחר של אותה ממשלה כפי שיסכימו הרשויות המוסכמות של המדינות המתקשרות תהיה פטורה מניכוי מס במקור. בכל שאר המקרים, לא יעלה שיעור הניכוי במקור על 10% מסכום הריבית.

1.3 תמלוגים: שיעור הניכוי במקור לא יעלה על 10%. המונח תמלוגים כולל עסקאות של תוכנת מחשב.

1.4 רווח הון: רווחי הון שהפיק תושב אחת המדינות ממכירת מקרקעין במדינה אחרת או ממכירת מניות חברה שעיקר נכסיה כוללים במישרין או בעקיפין בעיקר ממקרקעין הנמצאים במדינה האחרת, יהיו חייבים במס גם במדינת המקור בה נמצאים המקרקעין. זאת ועוד, רווח הון בידי תושב מדינה אחת ממכירת מניות בחברה תושבת במדינה אחרת, ניתן להטיל עליו מס שאינו עולה על 25%, במדינת החברה הנמכרת, ובתנאי שמוכר המניות היה הבעלים, במישרין או בעקיפין, בכל עת בתקופה של 12 חודשים שקדמו למכירה של 10% לפחות מכח ההצבעה בחברה. למטרה זאת, המונח "בעלות עקיפה" כולל בעלות על ידי אדם קשור. בכל שאר המקרים רווח הון יתחייב רק במדינת התושבות של המוכר.

עדכונים בנושא מחירי העברה

אירופה

בניסיון להקל על עסקים קטנים-בינוניים המקיימים עסקאות חוצות גבולות באירופה, פיתח לאחרונה ה-EC תכנית פיילוט, במסגרתה יאפשרו מדינות באיחוד לחברות הפועלות בתחומן לחשב את רווחיהן לצורך מס על פי חוקי המס הנהוגים במדינת ה"בית" (החברה באיחוד). כך בעצם תוכל חברה שהתאגדה במדינה החברה באיחוד, לפתוח חברה בת במדינה אחרת (החברה באיחוד), ולחשב את רווחי החברה הבת לפי חוקי המס המוכרים ממדינת המקור. תשלומי המס יגיעו, כמובן, למדינה בה פועלת החברה הבת.

קראטיה: לאחרונה אושרה מסגרת רגולטורית הנוגעת למחירי העברה, בתוקף החל מ-1 בינואר, 2005.

ספרד: ב-3 בינואר, 2006, פורסמה טיוטת חוק למניעת הונאות מס, הכוללת הצעת חקיקה בנושא מחירי העברה. החקיקה תחייב חברות להחזיק תיעוד מלא ומדויק של ניתוח מחירי העברה, ותטיל קנסות גבוהים על חברות שלא יחזיקו תיעוד מלא, וכן על אי דיוקים בתיעוד, בהתאם להתאמה שתידרש בחישוב הרווחים של החברה.

דנמרק: ב-3 בפברואר, 2006, פורסמו תקנות מחירי העברה חדשות המפרטות את התיעוד הנדרש מחברות לגבי עסקאות חוצות גבולות. התקנות נכנסו לתוקף בתחילת 2006.

אסיה

הודו: התאמות שנעשו בביקורות לשנים 2001-2002, ע"פ התקנות החדשות, הסתכמו במעל 100 מיליון דולר כספי מיסים נוספים. הקריטריון לביצוע ביקורת היה ונשאר – חברות המבצעות עסקאות חוצות גבולות המסתכמות בלמעלה מ-1 מיליון דולר צפויות לביקורת.

בנוסף, החלטה טרייה של רשויות המס ההודיות קבעה כי חברה זרה השולחת עובדים לחברה הבת שלה בהודו, ומעסיקה אותם שם למעלה מ-90 יום, יוצרת משכן קבע שירותי (Service PE). עם זאת, כל עוד פוצתה החברה הבת בהתאם למחיר השוק, לא נדרשות התאמות להכנסתה, ולפיכך, לא נדרשת תוספת מסים.

סינגפור: ב-23 בפברואר, 2006, פורסמו תקנות מחירי העברה, השואבות הן מתקנות ה-OECD, והן מהתקנות האמריקאיות, ומחייבות חברות המבצעות עסקאות חוצות גבולות להחזיק תיעוד מספק בנוגע למחיר העברה.

סין: ע"פ רשות המס הסינית (SAT), התאמות הכנסה כתוצאה מביקורות מחירי העברה הסתכמו בכ-818 מיליון דולר ארה"ב בשנת 2004, גידול של למעלה מ-100% מאז שנת 1999. שינויים בחקיקת מחירי העברה המחייבים את שלטונות המס המקומיים לשפר הסכמי תמחור (APA), יחד עם ההחמרה בחקיקה למניעת התחמקות מתשלום מס ודרישות התיעוד הצפויות, מאותתים על הרחבה משמעותית של מאמצי האכיפה של שלטונות המס בשנת 2006.

דרום אפריקה: לאחרונה פורסמה הבהרה לתקנות מחירי העברה, הקובעת כי על חברה המבצעת עסקאות חוצות גבולות, להגיש לרשויות המס בדרא"פ, דוח תיעוד מחירי העברה, עד 60 יום לאחר הגשת דוח המס.

ייעוץ עסקי

קרנות גידור

מעצבות מחדש את ההשקעות הגלובליות

1. מבוא

בשנים האחרונות קרנות הגידור הציגו צמיחה יוצאת דופן- כיום קיימות מעל 8,000 קרנות גידור השולטות בנכסים בהיקף של מעל טריליון דולר, המהווים שני אחוזים מסך נכסי ההשקעות בעולם. הקרנות הפכו לבעלות כוח רב, אולם חולשה, שחלה בביצועיהן מאז 2004, עוררה ויכוח לגבי עתידן בטווח הארוך. לאור התפתחויות אלו, הסקירה שלהלן מציגה ניתוח ומסקנות העולות ממחקר מקיף לגבי עתיד קרנות הגידור. ההערכות מבוססות על סקר גלובלי בו השתתפו מעל ל-550 מנהלים בכירים בקרנות גידור, קרנות השקעה רגילות וקרנות פנסיה מ-35 מדינות וקיום ראיונות עם 100 מהם. השקפות המשתתפים בסקר מהוות את הבסיס לסקירה שלהלן.

סיכום התוצאות העיקריות העולות מהמחקר:

- א. הצמיחה העולמית בקרנות הגידור, שהגיעה לשיאה, צפויה להיחלש.
- ב. קרנות הגידור עדיין יהוו את אחת מהדרכים להשגת תשואות חיוביות בכל תנאי שוק ("תשואות מוחלטות").
- ג. קרנות הגידור מגוונות את השקעותיהן להשקעות בהון פרטי (private equity) תוך שימוש בכלים שלהן.
- ד. עודף צמיחה, תמחור שגוי ותשואות נמוכות יישארו הסיכונים המרכזיים.
- ה. קרנות פנסיה ישקיעו בקרנות גידור בהקצאות קטנות יחסית.
- ו. קרנות גידור יהפכו דומות זו לזו, עקב הגידול בכספים המנוהלים.
- ז. "יזהר הקונה"- הרגולציה לא תמנע קריסות של קרנות.
- ח. רוב קרנות הגידור אינן מסוגלות לשמור על רמת התשואות, במקביל לגידול בהיקף הכספים המנוהלים.
- ט. ענף קרנות הגידור צפוי להצטמצם, בעיקר בעקבות "הישרדות החזקים" ופחות על ידי מיזוגים.

עם זאת, המסר העיקרי מהמחקר הינו שקרנות הגידור יעצבו מחדש את תחום ניהול ההשקעות על ידי שיפור הביצועים בפועל וברמת ציפיות המשקיעים. להלן פרטים נוספים לגבי תובנות מרכזיות העולות מהמחקר.

2. התשואות היחסיות מתו ולתשואות המוחלטות יש מקורות רבים

מה תהיה הצמיחה השנתית הממוצעת בשוק קרנות הגידור העולמי במהלך שלושת השנים הבאות?

בשלושת השנים האחרונות, הצמיחה העולמית בקרנות הגידור (נאמדת על פי הכסף שנכנס לקרנות בתוספת התשואות על ההשקעות) הייתה תוצאה של שלושה גורמים המחזקים זה את זה: שוק הדובים; עניין מוגבר של המשקיעים להשיג תשואות מוחלטות, הנגרם כתוצאה מניסיון העבר בו רבים מהם איבדו את כספם; וכניסה של מנהלים מוכשרים לקרנות הגידור שהביאו לעליה בתשואות המוחלטות.

אולם, במהלך שלושת השנים הבאות, לא צפוי כי השוק או התשואות המוחלטות הגבוהות ימשיכו לגרום לצמיחה ואף צפוי כי זרם הכישרונות לתוך קרנות הגידור ייחלש. יחד עם זאת, עדיין צפויה צמיחה משמעותית: קרנות הגידור נחשבות כחלק מהפתרון השלם להשגת תשואות מוחלטות, הנעזר בהעלאת המודעות ליתרונות הקרנות על ידי יעצי הפנסיה, בעיקר באירופה. ישנה הכרה רחבה בירתונות תשואות, שאינן מתואמות בתיק מגוון.

בהתאם לכך, כל השחקנים בשרשרת הערך צופים צמיחה דו ספרתית, שתנבע מבסיס קטן יחסית של מנהלי קרנות גידור. מגמה זו, של צפי לצמיחה, גבוהה ביותר בארה"ב, לאחר מכן באסיה ואז באירופה (מדרג המשקף את השפעתם של מספר גורמים מקומיים).

עם זאת הערכות אלו מסויגות, כאמור בסעיף הבא.

3. הצמיחה בקרנות הגידור תואט

בניגוד לאווירה העליזה שאופפת את התעשייה שלהם, מנהלי קרנות הגידור צופים שהצמיחה השנתית הממוצעת תואט במהלך שלושת השנים הבאות, אולם עדיין תישאר מרשימה מאוד יחסית לסטנדרטים של תעשיית הקרנות הרחבה. התאמה ייחודית בין כוחות שונים היא ששמה את התעשייה שלהם בחזית בחמש השנים האחרונות, אך המצב השתנה, כך שהאופטימיות הנוכחית שלהם מבוססת על חמש הנחות, חלקן סבירות וחלקן מוטלות בספק:

ראשית, ההנחה היא שמכיוון שכיום מנוצלת מלוא הקיבולת של קרנות הגידור האיכותיות (אלו המניבות תשואות בהתאם לציפיות המשקיעים), בעתיד תיווצר קיבולת נוספת באיכות דומה. ישנם ספקות משמעותיים בקשר להיווצרות קיבולת נוספת באיכות דומה שכן הדבר תלוי בזרם כישרונות חדשים לקרנות (שצפוי לרדת) וביכולתם לשנות את ניהול הקרן בהתאם לאסטרטגיות חדשות עם התפתחות השווקים, מה שמוטל בספק רב.

שנית, ההנחה היא שהפסדים שנגרמו עד כה על ידי מנהלי קרנות בינוניים, בין אם פורסמו ובין אם לא, לא יתנימו את התדמית הכוללת של קרנות הגידור עד לרמה שעלולה להרתיע דור חדש של משקיעים מוסדיים ופרטיים. הנחה זו סבירה.

שלישית, ההנחה היא שניתן לנהל בצורה יעילה סיכונים של אסטרטגיה ותמחור שגוי. הנחה זו סבירה.

רביעית, ההנחה היא שהאינפלציה הנמוכה וסביבת הריבית הנמוכה, העדיפות לאסטרטגיות של קרנות הגידור, ימשכו. הנחה זו מוטלת בספק, ביחס לניסיון העבר.

לבסוף, ההנחה היא שמנהלי קרנות רגילות לא יכו בחזרה. אך דבר זה כבר קורה, הם כבר יוצרים אסטרטגיות שמפרידות בין תשואות יחסיות ומוחלטות, עם טווח של פתרונות אפשריים ביניהם, והם רחוקים מלהיות פאסיביים לנוכח האתגרים מצד מנהלי קרנות הגידור.

לסיכום, קרנות הגידור ניצבות בנקודת מפנה: העתיד שלהן יהיה שונה מהעבר, כשהדינאמיקה של השווקים החדשים תתגלה.

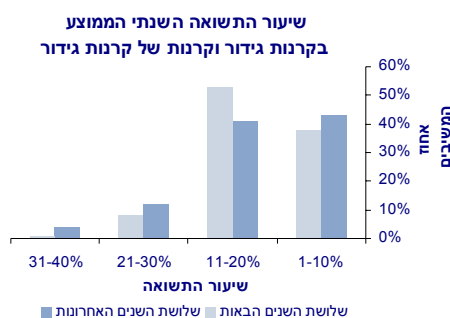
4. קרנות הגידור יסבלו מ"קללת" ההצלחה

במהלך שלושת השנים הבאות, מנהלי קרנות הגידור צופים כי התשואות הממוצעות שלהם יהיו נמוכות במקצת ביחס לעבר, למרות שהרוב עדיין צופים תשואות שיהיו בטווח שנתי של 11-20%, מנהלי קרנות של קרנות שרואיינו, צופים תשואות נמוכות בהרבה.

סביר כי התשואות יהיו נמוכות בהרבה מאלו שצוינו כאן וזאת בשל דילמה חדשה, הנובעת מהבגרות טרם זמנה לנוכח הצמיחה המהירה מידי בשנות ה-90: דהיינו, תעשיית קרנות הגידור זקוקה לדור חדש של משקיעים, בעיקר מקרנות הפנסיה, על מנת לשאת בצמיחה התלולה שלהן; הבעיה היא שאנשים אלה בדיוק הם שישנו את שיטת העבודה של התעשייה ללא היכר, על ידי כפיית שקיפות רבה יותר ופיקוח שונה על קרנות הגידור. בנוסף, סביר שהרגולציה בארה"ב ובבריטניה לא תאפשר יותר כניסה של משקיעים פרטיים לקרנות הגידור, ללא בקרות נוספות.

הדברים שגרמו לצמיחת תעשיית קרנות הגידור- כירשון, אינדיבידואליזם, ויוזמה- הם בדיוק הדברים שידוללו.

המסקנה המתבקשת מהדברים האמורים הינה שכאשר הופכים מיומנות לתעשייה מובילה, יש לכך מחיר.

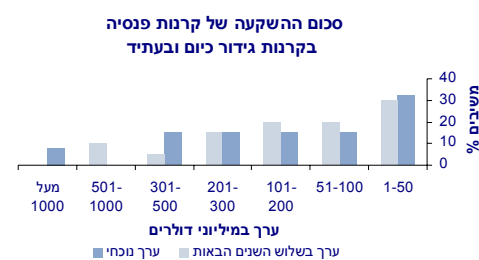

מקור: KPMG International

5. השקעת קרנות פנסיה בקרנות גידור- רצון או כורח

בכל העולם, ובעיקר בארה"ב, הביעו קרנות הפנסיה עניין נלהב בקרנות בגידור. בניגוד לפרסומים בתקשורת, ההקצאה שלהן תהיה פחות מ-3% מהנכסים של קרנות הפנסיה. אולם במונחי מזומן, הסכומים בהם מדובר עשויים להכפיל את גודל תעשיית קרנות הגידור במהלך שלוש עד חמש השנים הבאות. כמו מנהלי הקרנות, קרנות הפנסיה גם הן מתחלקות לשתי קבוצות: פרגמטיסטים ופונדמנטליסטים:

הקבוצה הראשונה תופסת את קרנות הגידור כדרך אחת מיני רבות ליצירת תשואה מוחלטת. שוק הדובים האחרון יצר חוסר המשכיות משמעותי: העניין הנוכחי בתשואות מוחלטות אינו אלא תחייה מחודשת של מנטאליות המשקיעים בשנות ה-60 וה-70, לפני שהרטוריקה של התשואות היחסיות ושל אמות המידה (Benchmark) עיוורו כל כך הרבה משקיעים, כל כך הרבה פעמים, למשך זמן כה רב. לעניין זה, עדיף לשחות עם גאות התשואות המוחלטות מאשר לשחות נגדה. ההקצאות שנעשו על ידי הקבוצה הראשונה הן אומנם נמוכות אך משקלו של הכסף החדש יכול להפוך את קרנות הגידור לתעשייה, במידה כזו היכולה לגרום להן, בסופו של דבר, להיות בלתי מובחנות משאר הקרנות הרגילות. תופעה זו כבר ניכרת, וקרנות גידור רבות החלו להיכנס לתחום ההשקעות בהון פרטי (private equity).

מקור: KPMG International

בניגוד לכך, הקבוצה השנייה מאמינה שעניין המשקיעים בקרנות הגידור יתנדף, עם הבראת השווקים; אחרי הכול, משקיעים רוצים תשואה, לא סוג נכסים. בנוסף, ישנן דרכים אחרות להשגת תשואות מוחלטות. הם מאמינים שאסטרטגיות הגידור יכולות להביס את עצמן לאלה המחפשים תפקיד פעיל של בעלי המניות. לבסוף, עבור רוב קרנות הפנסיה, קרנות הגידור נושאות איתן סיכון מוניתן רב: דמי הניהול גבוהים והסיכוי לתשואות גבוהות נמוך. ההתנגדות שלהן מסתכמת לעקרונות הבסיסיים של כל השקעה: אי שקיפות, עמלות וביצועים.

עם זאת, שתי הקבוצות מכירות בפרדוקס מעניין: אלה שיכולים להרשות לעצמם להשקיע בקרנות הגידור לא זקוקים להן. אלה הזקוקים להן, לא יכולים להרשות לעצמם להשקיע.

6. היקף ההשקעה האפשרי בקרנות הגידור קטן בהרבה מכפי שנדמה

אחת התוצאות המפתיעות שעולות ממחקר זה הינה שרק כ-15% ממנהלי קרנות הגידור פועלים במלוא קיבולת הפעולה שלהם.

ההיבט החיובי של תוצאה זו הוא שצמיחה עתידית יכולה להיות מכוסה על ידי עודף הקיבולת הנ"ל.

עם זאת, החיסרון בכך הוא שברור שהקיבולת הנוכחית הינה בעלת שונות גבוהה באיכותה. קיימים הרבה מקרים בהם קרנות של קרנות גידור עצרו גיוסי כסף חדש בגלל שלא יכלו למצוא קיבולת מתאימה. על פי הדיווחים, הרבה מהקיבולת העודפת אינה מסוגלת להניב מאפייני תשואה-סיכון העולים בקנה אחד עם ציפיות המשקיעים.